

SAFIR2018:n nettisivut

24.8.2018

TEM/1486/08.09.01/2018

YDINVOIMALAITOSTEN TURVALLISUUSTUTKIMUSOHJELMA SAFIR2022 VUONNA 2019; HANKE-ESITYKSET SYKSYLLÄ 2018

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) käynnistää vuonna 2019 kansallisen nelivuotisen ydinvoimalaitosten turvallisuustutkimuksen teknistieteellisen tutkimusohjelman, jonka tarkoituksena on varmistaa ydinturvallisuusosaamisen säilyminen ja edelleen kehittäminen Suomessa. SAFIR2022 -ohjelman (SAfety of nuclear power plants – Finnish national Research programme) elokuussa 2018 valmistuneessa runkosuunnitelmassa kuvataan tutkimusohjelman sisältö ja rahoitettavien hankkeiden aihepiirit.

Ministeriö ilmoittaa tällä kirjeellä hakumenettelystä, jonka perusteella hanke-esityksiä voidaan tehdä SAFIR2022-ohjelmalle vuodeksi 2019. Tämä kirje, ohjelman runkosuunnitelma (liite 1) ja hakumenetelyssä tarvittavat liitteet löytyvät kirjeen lopussa olevasta käynnissä olevan SAFIR2018-ohjelman internet-osoitteesta.

SAFIR2022-ohjelman rahoitus

SAFIR2022-ohjelmaa rahoittavat ydinenergia-alalla toimivat keskeiset organisaatiot. Vuodeksi 2019 voidaan rahoitusta hakea myös usealta rahoituksesta itsenäisesti päättävältä taholta. Tämän hakuilmoituksen perusteella haetaan rahoitusta Valtion ydinjätehuoltorahastolta (VYR). SAFIR2022-ohjelman rahoitukseen vuonna 2019 rahastolla on käytettävissään noin yhdeksän miljoonaa euroa.

Tässä hankehaussa on kolme osaa, joista muodostuu vuoden 2019 ydinenergialain tarkoittama hankekokonaisuus, ja joista ensimmäinen osa on kaikille vapaa haku tutkimus- ja infrastruktuurihankkeista. Tässä haussa varataan ensisijaisesti 1-2 vuoden kestoisiin innovatiivisiin ja suuremman riskin tutkimushankkeisiin 0,5-1 miljoonaa euroa. Hankkeiden voidaan esittää olevan myös ns. Excellence –hankkeita, joita on kuvattu liitteessä 1-1.

Toisena osana on vain VTT Oy:lle suunnattu Ydinturvallisuustalon laboratorio-osan toimitilakustannus, joka on kuvattu laissa ydinenergialain muuttamisesta (676/2015), YEL 53 a §, katso yleisperustelut ja pykäläkohtaiset perustelut. Tämä rahoitus on maksimissaan 2 050 000 euroa vuonna 2019 (myös KYT-ohjelma rahoittaa toimitilakustannuksia maksimissaan 650 000 eurolla vuonna 2019). Jos tä-

tä rahoitusta ei käytetä täysimääräisenä, voidaan sitä käyttää myös haun kolmanteen osaan.

Kolmantena osana on VTT Oy:lle suunnattu kansallisen infrastruktuurin kehittämiseen tarkoitettu Ydinturvallisuustalon laboratorio-osan investointikustannus, joka on kuvattu laissa ydinenergialain muuttamisesta (676/2015), YEL 53 a §, katso yleisperustelut ja pykäläkohtaiset perustelut. Tämä rahoitus on maksimissaan 2 740 000 euroa vuonna 2019 (myös KYT-ohjelma rahoittaa investointikustannuksia maksimissaan 860 000 eurolla vuonna 2019). Tähän osaan voidaan sisällyttää mahdollisesti toisesta osasta käyttämättä jäävää rahoitusta, jota voidaan osoittaa lain mukaisesti VTT:n ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston infrastruktuurin kehittämiseen.

Hankkeiden valintaperusteet ja –menettelyt

SAFIR2022-ohjelmassa projektiesitysten valintaperusteina käytetään hankkeiden tieteellistä tasoa, turvallisuusvaikutusta, hyötyä loppukäyttäjille, kykyä varmistaa tietämyksen säilymistä ja uuden tietämyksen kehittämistä sekä erityisesti vaikutusta uuden asiantuntijasukupolven kouluttamiseen, sopivuutta SAFIR2022-ohjelman runkosuunnitelmaan ja osallistumista kansainväliseen yhteistyöhön. Infrastruktuurihankkeita arvioidaan erityisesti tutkimusvalmiuksien kehittämisen kannalta.

SAFIR2022-ohjelman ohjausryhmät arvioivat hanke-esitykset edellä mainittuja kriteereitä vasten. Näiden arvioiden ja oman harkintansa perusteella SAFIR2022-ohjelman johtoryhmä tekee esityksen TEM:ille ja rahoittajille lain tarkoittamasta hankekokonaisuudesta vuodelle 2019.

Johtoryhmän esityksessä VYR-rahoituksen loppusumma voi olla korkeintaan ministeriön ilmoittaman käytettävissä olevan VYR-rahoituksen suuruinen. Johtoryhmän käsittelyn aikana rahoittajilla on mahdollisuus sopia keskenään sekä tarvittaessa hanke-esitysten tekijöiden kanssa hankkeiden suuntaamisesta tai yhdistämisestä ja hankkeen rahoituksen tai laajuuden muuttamisesta alkuperäiseen hakemukseen nähden.

Työ- ja elinkeinoministeriölle toimitettujen hakemusten pohjalta TEM tekee esityksen yhdestä ydinenergialaissa säädetty vaatimukset täyttävästä hankekokonaisuudesta VYR:lle. Lain mukaan hankekokonaisuuden tulee tukea asetettua ydinturvallisuuden asiantuntemuksen ylläpitämistavoitetta. Aiemmin mainittua SAFIR2022-runkosuunnitelmaa ja sen liiteaineistoa pidetään hanke-ehdotusten laatimisen sisällöllisenä lähtökohtana.

Muita arviointiperusteita TEM:n esitykseen valittaville hankkeille ovat hankkeiden merkittävyys tutkimustarpeiden kannalta, soveltuvuus edellä mainittuun hankekokonaisuuteen, teknillistieteelliset ansiot, taloudellinen edullisuus suhteessa kyseisen hankkeen tavoitteisiin, valittavien organisaatioiden edellytykset saavuttaa suunnitellut tulokset sekä aikaisemmat referenssit.

VYR-rahoitusosuus hankkeissa on pääsääntöisesti maksimissaan 70 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Perustelluista syistä voidaan hankkeelle kuitenkin myöntää tätä suurempi rahoitusosuus. Lisäksi

kansainvälisiin sopimuksiin perustuvat osallistumismaksut voivat saada 100 % VYR-rahoituksen. Tutkimusohjelman johtoryhmä voi ehdottaa osallistumismaksun täysimääräistä VYR-rahoitusta.

Kaikissa hanke-esityksissä tulee esittää projektisuunnitelma, jossa kuvataan hankkeen tehtävät ja niiden tavoitteet. Projektien tulee muodostua yhtenäiseen tavoitteeseen tähtäävistä osakokonaisuuksista.

On suositeltavaa, että hanke-esitysten tekijät ovat mahdollisimman paljon yhteydessä tutkimusohjelman tulosten ja menetelmien loppukäyttäjiä edustavien alueiden ohjausryhmien ja ohjelman johtoryhmän kanssa jo hankkeita suunnitellessaan. Ohjelman johtaja ja TEM:n yhteyshenkilö avustavat tarvittaessa.

Hanke-esityksien jättäminen syksyllä 2018 vuodelle 2019

Ydinvoimalaitosten turvallisuutta koskevat SAFIR2022-ohjelman runkosuunnitelmaan sopivat hanke-esitykset on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriön sähköpostiosoitteeseen tarjoukset@tem.fi, viimeistään **perjantaina 19.10.2018 kello 12.00 (sähköpostin lähetysaika)**. Hanke-esitykset liitteineen on toimitettava yhtenä PDF-tiedostona, jossa tiedoston koon rajoittamiseksi vain allekirjoitussivu(t) on skannattu ja jonka nimi on muotoa ACRONYM_SAFIR2022_esitys_2019.pdf (ACRONYM on hankkeen korkeintaan 7 merkkiä sisältävä lyhytnimi). Sähköpostin saatteessa ja asiakirjoissa on viitattava hankehakua koskevaan asianumeroon TEM/1486/08.09.01/2018.

Tämän lisäksi sähköiset dokumentit tulee toimittaa haun ohjeistuksen mukaisesti samaan ajankohtaan mennessä myös ohjelman johtajalle sähköpostiosoitteeseen jari.hamalainen@vtt.fi.

Tutkimusohjelman runkosuunnitelma vuoden 2019 lisäaineistoinen ja ohjeet hakemukseen mukaan liitettäväksi projektisuunnitelmaksi ja rahoitusesitykseksi ovat ladattavissa käynnissä olevan SAFIR2018-ohjelman verkkosivuilta, osoite alla. Verkkosivuilla on myös lisätietoja hankkeiden arviointimenettelystä ja aikataulusta.

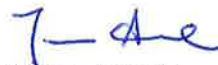
Johtoryhmän esitys ohjelmaan otettaviksi hankkeiksi toimitetaan ministeriöön 31.12.2018 mennessä. Tämän jälkeen tehtävästä TEM:n esityksestä antaa Säteilyturvakeskus lausuntonsa, ja päätökset hankkeiden VYR-rahoituksesta ja hankkeiden rahoituspäätökset pyritään tekemään maaliskuun 2019 loppuun mennessä.

Ministeriön ja SAFIR2022-ohjelman yhteyshenkilöt

Ydinvoimalaitosten turvallisuustutkimusohjelman hankkeita koskevis-
sa asioissa ministeriön ja VYR:n yhdyshenkilö on yli-insinööri Jorma
Aurela, sähköposti jorma.aurela@tem.fi , puh. 050 592 2109. Ohjel-
masta antaa tietoja myös sen johtaja Jari Hämäläinen, sähköposti
jari.hamalainen@vtt.fi , puh. 020 722 6467.

Riku Huttunen
Osastopäällikkö

Jorma Aurela
Yli-insinööri

LIITTEET	TEM:n arkistoon liitteet tiedostona (liitteiden numerointi 1, 1-1, 2, 2-1 ja 3)
JAKELU	SAFIR2018:n verkkosivut: http://safir2018.vtt.fi
TIEDOKSI (ei liitteitä)	Valtion ydinjätehuoltorahasto Ydinturvallisuusneuvottelukunta

Excellence-hankkeiden arviointimenettely VYR-tutkimusohjelmissa

Excellence-hankkeilla tarkoitetaan VYR-tutkimusohjelmissa käynnistyviä hankkeita, jotka arvioidaan erityisen merkittäviksi, ja joille TEM sitoutuu suosittelemaan rahoitusta enintään neljän vuoden ajaksi.

Tutkimusohjelmiin käytettävien varojen keräämisestä ja jakamisesta tutkimukseen säädetään ydinenergialain (990/1987) 7 a luvussa. Tutkimusrahoituksen hakemista ja myöntämistä koskevaan menettelyyn sovelletaan lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Tutkimusohjelmiin käytettävät rahat kerätään vuosittain ydinvoimalaitosten haltijoilta sekä jätehuoltovelvollisilta ydinenergialain 53 a ja 53 b §:n mukaisesti. Rahat kerätään suhteessa ydinvoimalaitoksen luvassa ilmoitettuun nimellislämpötehon megawatteihin tai periaatepäätöksessä ilmoitettuun suurimman lämpötehon megawatteihin. Jätehuoltovelvollisten osalta rahat kerätään suhteessa ydinenergialain 43 §:n 2 momentin mukaisesti vahvistettuun vastuumäärään.

Tutkimusrahoitusta haetaan hanke-esityksellä. Hanke-esitys voi koskea yhtä tai useampaa vuotta. Tutkimusryhmän tulee harkintansa mukaan esittää hankkeen nimeämistä Excellence-hankkeeksi. Tutkimusryhmän tulee esittää tutkimushankkeen rahoitustarve koko hanke-esityksen keston ajalle. Hanke-esityksen tutkimussuunnitelmassa hanke kuvataan siten, että tuki- ja ohjausryhmät saavat riittävät tiedot arvioinnin suorittamiseen, mutta kuitenkin sen verran yleisesti, että vähäiset muutokset tutkimuksen toteuttamisessa olisivat mahdollisia.

Tuki- ja ohjausryhmät esittävät johtoryhmälle näkemyksensä mahdollisista Excellence -hankkeista osana hanke-esitysten arviointia. Tuki- ja ohjausryhmät arvioivat Excellence-hankkeiden hanke-esitykset niiden koko keston ajalta. Tuki- tai ohjausryhmä voi suositella Excellence -hankkeiden rahoitusta koko haetulle ajalle tai lyhyemmäksi aikaa. Tuki- tai ohjausryhmä voi suositella Excellence -hankkeen rahoittamista kokonaan haetun rahoituksen mukaisesti tai osittain. Lisäksi tuki- tai ohjausryhmä laatii hanke-esityksistä sisällöllisen arvion. Muiden hanke-esitysten osalta tuki- tai ohjausryhmä toimii kuten aikaisemmin.

Johtoryhmä voi suositella Excellence -tutkimushankkeelle rahoitusta tuki- ja ohjausryhmien arvio huomioon ottaen yhdelle tai useammalle vuodelle sekä vuositasolla kokonaan haetun rahoituksen mukaisesti tai osittain. Muiden hankkeiden osalta johtoryhmä toimii kuten aiemmin. Johtoryhmä laatii rahoitussuosituksen TEM:lle vuosittain. Johtoryhmän rahoitussuositus kattaa kaikki hankkeet ja jäljellä olevat tutkimusohjelman vuodet.

TEM laatii vuosittain lausuntopyynnön STUKille tutkimusohjelman hankekokonaisuudesta. Lausuntopyyntö kattaa tutkimusohjelman hankekokonaisuuden kaikki hankkeet ja jäljellä olevat vuodet. STUK antaa lausunnon tutkimusohjelman hankekokonaisuudesta lausuntopyynnön mukaisesti.

TEM laatii rahoitusesityksensä VYR:lle vuosittain. Rahoitusesitys kattaa tutkimusohjelman hankekokonaisuuden kaikki hankkeet ja jäljellä olevat vuodet. VYR tekee rahoituspäätökset TEM:n esityksen perusteella. Myös muut rahoittajat voivat edelleen rahoittaa tutkimushankkeita omien menettelyjensä mukaisesti.

Useampivuotiset Excellence -tutkimushankkeet toimittavat seuraavina vuosina **ilmoituksen** tutkimuksen jatkamisesta. Ilmoituksen yhteydessä toimitetaan hakuohjeessa mainitut dokumentit. Jos hankkeessa tapahtuu merkittäviä muutoksia, tutkimusryhmän on toimitettava uusi hanke-esitys. Mikäli Excellence -hanke ei etene odotetusti, johtoryhmä voi esittää rahoituksen leikkausta tai keskeyttämistä. Tutkimusryhmät raportoivat edelleen VYR:n rahoitusehtojen mukaisesti.

Johtoryhmä voi nimetä hankkeita Excellence -hankkeiksi myös ensimmäistä vuotta myöhempinä vuosina edellä esitetyn menettelyn mukaisesti. Excellence -hankkeiden määrittelyllä vastataan tutkimusohjelmien kansainvälisissä arvioissa esitettyihin huomioihin pidempiaikaisten menettelyjen hyödyllisyydestä.

